

DOI 10.34132/mspc2025.01.13.09

Олександр Штиршов
Юлія Довгань

АНАЛІЗ ЧИННИКІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА МОТИВАЦІЮ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КАР'ЄРНОЇ ТРАЄКТОРІЇ В ПУБЛІЧНИХ ОРГАНАХ ВЛАДИ

У матеріалах представлено роль публічного управління в розвитку держави, підкреслено значення участі молоді у трансформаційних процесах, досліджено мотиваційні чинники вступу на державну службу та охарактеризовано її сучасний стан в Україні.

Ключові слова: публічне управління, молодь, державна служба, мотивація, реформи, цифровізація, розвиток.

Кожен із нас є державотворцем і частково главою держави. «Якщо ти не займаєшся політикою, політика займається тобою» – Перікл, давньогрецький державний діяч і полководець, цитатою якого хочеться почати свої роздуми. Час не стоїть на місці: роки минають, покоління змінюються, як і все в цьому світі, і виникає потреба новим людям братися за справи, які були започатковані іншими. Публічне управління є однією з ключових складових функціонування держави, оскільки саме через нього реалізуються владні повноваження, забезпечується виконання державних програм та впровадження реформ. У контексті сучасної України, розвиток публічного управління є важливою передумовою для стабілізації державних інституцій, економічного зростання та соціального благополуччя населення.

Соціальні програми, реалізовані через державне управління, роблять вагомий внесок у забезпечення рівноправного доступу громадян до базових послуг і соціального захисту. Наприклад, у період 2021–2024 рр. урядом було посилено увагу до програм соціальної підтримки населення, зокрема через автоматизацію процесів надання субсидій і соціальних виплат.

Програма діджиталізації державних послуг, яка активно впроваджувалася Міністерством цифрової трансформації, дозволила зменшити бюрократичні процедури, зменшити корупційні ризики та спростити доступ громадян до важливих адміністративних послуг. За даними міністерства, станом на 2023 рік понад 70% основних адміністративних послуг можна отримати через онлайн-платформу «Дія».

Молоді фахівці приносять нові ідеї, сучасні навички та інноваційні підходи до будь-якої сфери нашого життя. Наразі оскільки ми, молодь, є носієм цифрової культури, наша інтеграція допомагає впроваджувати діджиталізацію та технологічні інновації в державний сектор. Це підвищує ефективність роботи державних органів та робить їх послуги більш доступними для громадян.

Люди одного покоління краще розуміють один одного, ніж люди, між яким вікова «прірва» становить більше ніж 20 років. Залучення молодих людей до публічного управління сприяє зміцненню довіри до державних інституцій, оскільки так ми будемо мати «своїх» представників у державній владі і знатимемо за яким вектором нам – і молоді, і службовцям – потрібно рухатися. Крім того, молодь сприяє більш відкритій та прозорій роботі державних органів, що є важливим для розвитку демократичних процесів.

Молоді співробітники сприяють тривалості й спадкоємності управління. Молоді спеціалісти більш гнучкі, витриваліші, більш стійкі до змін, що підвищує стійкість самої системи управління до зовнішніх викликів.

Україна – відносно молода країна, тому маємо активно набувати і застосовувати позитивний досвід інших країн. Як приклад можна навести Естонію. Естонія є унікальною країною, яка майже повністю перевела взаємодію громадян та бізнесу з державою в цифровий формат, понад 90% державних послуг доступні онлайн. Реєстрація бізнесу можлива з будь-якої точки світу через програму e-резидентства. Технології стали частиною естонської ідентичності, і країна активно ділиться досвідом електронного врядування з іншими державами. Вона була першою, яка врегулювала використання штучного інтелекту на державному рівні. Проєкт AI «Кратт» вже функціонує в держустановах, і його інтеграція продовжується.

Естонія співпрацює з IT-сектором через державно-приватні ініціативи, як X-Road і KSI. Програма Work in Estonia підтримує IT-спеціалістів, допомагаючи знайти роботу й адаптуватися. Завдяки підтримці стартапів,

Естонію називають «Кремнієвою долиною Європи». Економіка країни є однією з найдинамічніших у Балтії, з ІТ-сектором вартістю 3,6 мільярда євро у 2019 році.

Лише за три місяці функціонування застосунку «Дія» його завантажило понад 3 мільйони користувачів. Наразі кількість користувачів перевищує 3,6 мільйона, а до системи підключено більше ніж 30 послуг. Ця електронна платформа значно спрощує взаємодію між громадянами та державними установами. Завдяки їй кожен може подати скаргу чи заяву онлайн у будь-який час, незалежно від того, вихідний це день, обід чи навіть ніч. Система автоматично обробить звернення: передасть на розгляд відповідним органам і запросить усі необхідні документи. Результати розгляду можна отримати вже на наступний день [2].

Чинник мотивації в загальному розумінні стосується сукупності внутрішніх і зовнішніх стимулів, які спонукають людину до певних дій або поведінки. У класичній психології мотивація визначається як процес, що спрямовує зусилля індивіда на досягнення певної мети, і складається з мотивів, потреб, бажань та очікувань.

Для молоді існує декілька факторів обирати будувати кар'єру в державній службі. Перш за все, це широкий спектр можливостей для кар'єрного росту та саморозвитку. Державна служба має дуже широке коло питань і різні підрозділи у державному апараті, які цим займаються. У разі обрання молоддю спеціальності «Публічне управління» можна сказати, що кредо цієї людини буде «Освіта впродовж життя», адже державне управління – це галузь знань, яка постійно змінюється і залежить від зовнішніх факторів.

Молодь може скористатися програмами стажування, участю в міжнародних проектах, можливістю отримання додаткової освіти та розвитку лідерських навичок. Наприклад, програми навчання та сертифікації у публічному управлінні можуть стимулювати молодих людей до участі в державному секторі.

У публічному секторі яскраво підсвічуються головні чесноти і цінності людини, адже фактично за управлінськими рішеннями цієї особи спостерігає вся держава. Молодь часто зацікавлена у справедливому та прозорому управлінні. Участь у державній службі дозволяє їм сприяти зміні системи на краще, реалізуючи свої ідеали, такі як чесність, справедливість і рівність.

Хоча заробітна плата в державному секторі може бути нижчою порівняно з приватним, стабільність та соціальні гарантії, такі як пенсії, відпустки, страхування, відіграють важливу роль, особливо в країнах з високою економічною нестабільністю. Дослідження показують, що стабільність робочих місць є сильним мотиватором для вступу в публічне управління.

Не оминаємо тут і важливість задоволення суто власних потреб. Публічне управління надає молодим фахівцям шанс отримати поважний соціальний статус і впливати на державну політику. Молоді люди, які прагнуть мати вплив на суспільство та брати участь у вирішенні важливих соціальних проблем, часто обирають кар'єру в публічному управлінні.

Сучасні реформи, започатковані після Революції гідності та посилені впродовж 2021-2024 рр., спрямовані на створення більш ефективної та прозорої системи управління. Від здатності державних структур розробляти та впроваджувати дієві політики залежить успішне втілення змін, необхідних для стимулювання економічного зростання, залучення інвестицій та створення робочих місць.

Сучасне державне управління також відіграє важливу роль у зміцненні довіри громадян до влади завдяки забезпеченню якісних і доступних публічних послуг, а також підвищенню прозорості та підзвітності державних органів [1].

Аналітичні дані Національного агентства України з питань державної служби свідчать про те, що у 2022-2023 рр. було запроваджено низку ініціатив, спрямованих на професіоналізацію державної служби, розвиток системи оцінювання ефективності чиновників, а також забезпечення більшої прозорості їхньої діяльності. Одним із таких нововведень був план заходів з розвитку системи професійного навчання публічних службовців до 2027 року.

Як зазначала Наталія Алюшина, голова Національного агентства України з питань державної служби: «Пріоритетом у освітній діяльності НАДС є створення таких умов, щоб навчання державних службовців було спрямоване на набуття й розвиток сучасних професійних навичок, необхідних для післявоєнної відбудови України, а також для створення ефективної сервісної та цифрової держави». Основні акценти урядового розпорядження включають: цифровізацію послуг і управлінських процесів, покращення якості підвищення кваліфікації, регулярне оцінювання навчання, впровадження чіткої організації навчання службовців місцевого самоврядування та оновлення стандартів вищої освіти.

References

1. Reforma derzhavnoho upravlinnia [Public Administration Reform]. (n.d.). *kmu.gov.ua*. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-derzhavnogo-upravlinnya> [in Ukrainian].
2. Tekhnologii v «Diiu»: chym korysnyi dosvid Estonii u vprovadzhenni innovatsii [Technologies in Action: How Useful is Estonia's Experience in Implementing Innovation]. (n.d.). *mind.ua*. Retrieved from:

<https://mind.ua/openmind/20211769-tehnologiyi-v-diyu-chim-korisnij-dosvid-estoniyi-u-vprovadzhenni-innovacij>
[in Ukrainian].

3. The Government has approved an action plan for the development of the professional training system for civil servants until 2027. (n.d.). *nads.gov.ua*. Retrieved from: <https://nads.gov.ua/en/news/the-government-has-approved-an-action-plan-for-the-development-of-the-professional-training-system-for-civil-servants-until-2027> [in English].

DOI 10.34132/mspc2025.01.13.09

Oleksandr Shtyrov
Yuliia Dovhan

ANALYSIS OF FACTORS THAT INFLUENCE THE MOTIVATION OF YOUTH IN THE PROCESS OF FORMING A CAREER TRAJECTORY IN PUBLIC AUTHORITIES

The materials analyses the role of public administration in the development of the state, emphasises the importance of youth participation in transformation processes, studies the motivational factors for entering the civil service and describes its current state in Ukraine.

Keywords: public administration, youth, civil service, motivation, reforms, digitalisation, development.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Олександр Штир'ов, к. н. держ. упр., доцент кафедри місцевого самоврядування та регіонального розвитку, Навчально-наукового інституту публічного управління та адміністрування, Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна. E-mail: bratislava@ukr.net, orcid: <https://orcid.org/0000-0002-7627-3721>.

Oleksandr Shtyrov, Candidate of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Head of the Department of Local Self-Government and Regional Development, Educational and Scientific Institute of Public Management and Administration, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine. E-mail: bratislava@ukr.net, orcid: <https://orcid.org/0000-0002-7627-3721>.

Юлія Довгань, студентка Навчально-наукового інституту публічного управління та адміністрування, Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна. E-mail: 3103dov@gmail.com.

Yuliia Dovhan, Student of the Educational and Scientific Institute of Public Management and Administration, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine. Email: 3103dov@gmail.com.

© О. Штир'ов, Ю. Довгань

Стаття отримана редакцією 04.06.2025.